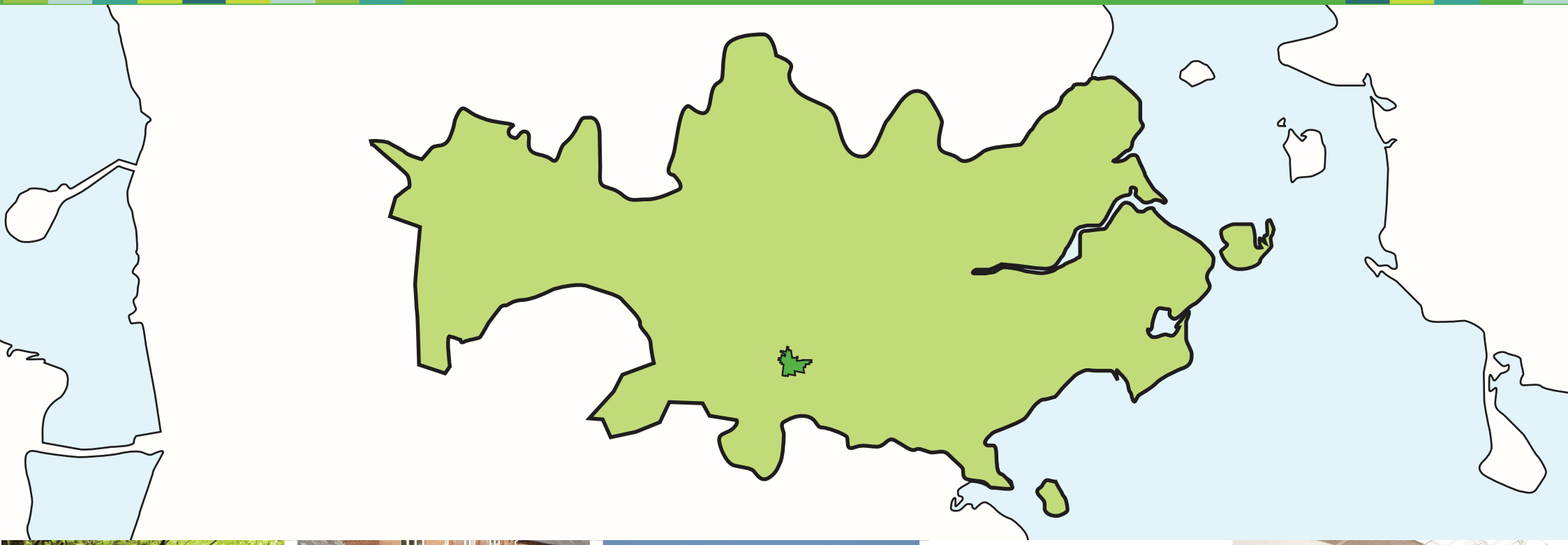

Over Jerstal

UDVIKLINGSPLAN

Udarbejdet i et samarbejde med beboerne i lokalsamfundet

Udviklingsplanen er fremkommet på baggrund af en demokratisk proces og skal fremover danne grundlag for konkrete projekter.

Ved igangsættelse af efterfølgende projekter skal der tages kontakt til Haderslev kommune, som kan henvise til de rette myndigheder i forbindelse med godkendelser af projekterne.

Haderslev Kommune har bidraget med kortbilag med bindinger, ortofoto og tekniske kort, som er anvendt som kortgrundlag i Udviklingsplanen.

Udviklingsplanen er finansieret med midler fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, Haderslev Landdistrikter samt Over Jerstal Borgerforening

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING, PROCES & RESSOURCER 05

MÅL OG VISIONER MED PLANEN 08

OVER JERSTALS HISTORIE 10

KARAKTERISTIK 12

LANDSKABELIGE KVALITETER 14

BESKYTTELSE OG BINDINGER 18

FORSKØNNELSE 20

KOLLEKTIV TRAFIK 24

FORSLAG TIL NY BYPARK 28

BOSÆTNING, UDVIKLING OG ERHVERV 30

INFORMATION 32

HADERSLEV KOMMUNE

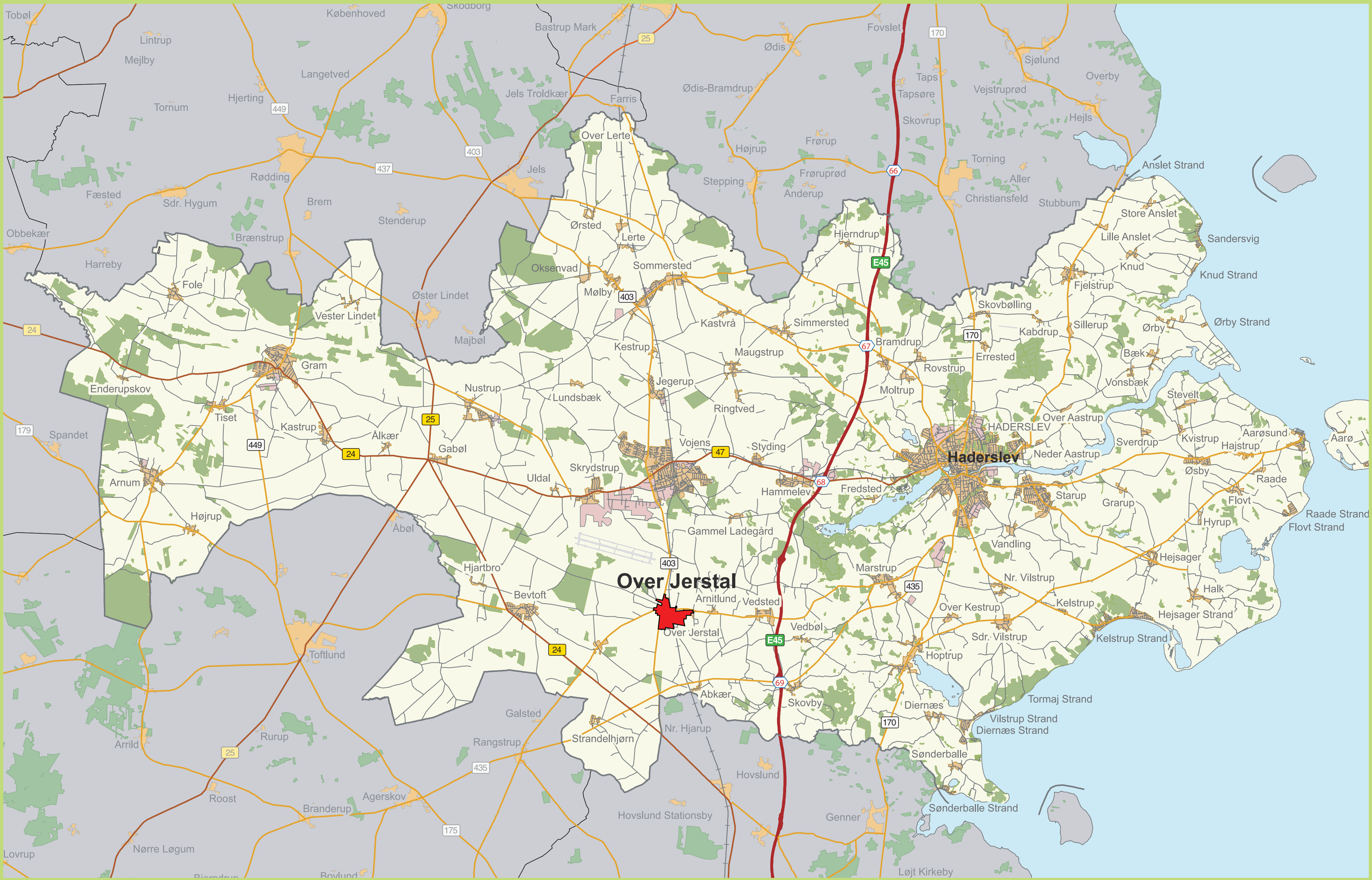

INDLEDNING, PROCES & RESSOURCER

Baggrunden for projektet og projektets formål

Borgerne i Over Jerstal har længe haft et ønske om at udvikle byen i en ny, positiv og fremtidssikret retning.

Byens 1125 indbyggere ønsker at skabe en aktiv og attraktiv by, der skaber udvikling og muligheder for bosætning og nye virksomheder. Lokalområdet har behov for at styrke og fastholde de eksisterende institutioner som eksempelvis den lokale skole, ligesom både de kulturelle og infrastrukturelle aktiviteter bør udfordres og nytænkes.

Over Jerstal blev i 1995 delt i to, Øst & Vest, da Hovedgaden blev lukket ved jernbanen i forbindelse med elektricificeringen. Dette har bl.a. skabt et behov for en overordnet stategi for den fortsatte fysiske planlægning og udformning af landsbyen. Behovet for at bringe borgerne sammen i nye sociale former og aktiviteter er ligeledes et stort ønske, da både den fysiske adskillelse bydelene imellem og "udfordringer" blandt foreninger og borgere bør analyseres og sammentænkes.

Borgerforeningen, som er resultatet af sammenlægningen af en række mindre foreninger, har taget initiativet til udarbejdelse af en egentlig Udviklingsplan, da man mener, at der bør skabes en ambitiøs plan for udviklingen af Over Jerstal over de næste 10-20 år.

Udviklingsplanen, der er udviklet af de lokale ressourcer og en ekstern konsulentvirksomhed, skal anvendes til at fastholde og prioritere borgernes ønsker og tanker over for Haderslev Kommune og byens egne borgere og foreninger i fremtiden.

Projektets historik og forløb

Over Jerstal Borgerforening tog allerede i 2009-2010 fat på diskussionen om et egentlig dokument, der i stil med andre landsby- og udviklingsplaner i Haderslev Kommune, skulle udmønte sig i en udviklingsplan for Over Jerstal.

Da Haderslev Kommune har nedlagt landdistriktkoordinator-funktionen og efterfølgende ikke har afsat tilstrækkelige midler til flere udviklingsplaner i Haderslev Kommune, har Borgerforeningen på eget initiativ, taget kontakt til forskellige myndigheder, mulige biddragydere og konsulenter, for at få hjælp til udviklingen af en plan. Et større ansøgningsarbejde blev påbegyndt for at skaffe tilstrækkelige midler til at opstarte en udviklingsplan. I feb. 2011 fik man tilsagn fra Haderslev Landdistrikt om et mindre beløb til projektet, og i juli 2012 fik man tilkendegivelse om et større beløb fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, således at udviklingsplanen endelig kunne påbegyndes.

Borgerforeningen Over Jerstal bidrager selv med kr. 15.000,- i projektet samt et meget stort antal arbejdstimer.

Valg af konsulentfirma

Der blev truffet aftale med et konsulentfirma med speciale i landdistriktsudvikling og procesledelse om at stå for den praktiske gennemførelse af projektet. Konsulent firmaet har været procesleder, inspirator og vejleder på projektet samt tovholder på den endelige udformning af landsbyplanen.

Valget faldt på GBL Gruppen for By og Landskabsplanlægning aps fra Kolding.

Byvandring og efterfølgende workshop i Skausminde, Over Jerstal.

Afholdelse af borgermøde

(20. Sep. 2012)

Borgerne i Over Jerstal blev inviteret til at deltage i et fælles opstartsmøde om byens fremtid. Indlæggene på mødet bestod af:

- Velkomst og introduktion – ved formand for borgerforeningen, Benny Nielsen
- Baggrund for projektet, Benny Nielsen
- Generelle udfordringer i Over Jerstal og eksempler på indsatsområder fra andre byer – oplæg af arkitekt Christian Hylgaard, GBL.
- Diskussion af deltagernes idéer til indsatsområder, byens udfordringer og arbejdsgrupper.
- Nedsættelse af arbejdsgrupper
- Arbejdsgruppernes videre arbejde.

Der blev nedsat følgende arbejdsgrupper med repræsentanter fra Over Jerstal:

1. ***Forskønnelse***: Bestyrelsen fra borgerforeningen tager sig af dette. Benny Nielsen, Bent Westergaard, Kim Sørensen, Alf Tang og Børge Hansen.
2. ***Bosætning, udvikling og erhverv:*** Kurt Westergaard, Bent Kloster, Kent Norn, Niels Schrøder
3. **Samlingssteder & fritidsområder:** Kim Skjønnemand, Gyda Lykkegård, Susanne Rex Jensen og John Holm
4. ***Trafik*** (infrastruktur, trafiksikkerhed, stier m.m.) Carsten Lund, Bent K. Andersen, Niels Langberg, Henrik Damgaard.
5. ***Information:*** (info-tv, IT, mm) Sten Lauritzen, Christian Peter Broe Petersen, Søren Hansen, Ingelise Nymand, Tove Eriksen, Astrid Lund.

Spørgeskemaer

Deltagerne i arbejdsgrupperne fik udleveret et spørgeskema med en række spørgsmål, der skal udrede de forskellige behov til eksempelvis infrastruktur, styrker/svagheder, bosætning, bolig- og erhvervsforhold, beboersammensætning etc.

Byvandring og Workshop

(17. november. 2012)

En lørdag i november var arbejdsgrupperne på en fælles gå- og cykeltur rundt i området, hvor man bl.a. diskuterede muligheder og ønsker for byens udvikling, med konsulenten fra GBL.

Efterfølgende afholdtes en workshop i Skausminde, hvor de enkelte grupper fik diskuteret og indtegnet ønsker og udfordringer på store kort og luftfotos af Over Jerstal.

GBL fik dette kortmateriale til videre bearbejdning samt tilsendt skriftlige uddybninger i forlængelse heraf.

Arbejdsgrupper

(September - december 2012)

Arbejdsgrupperne arbejder med de valgte temaer: Forskønnelse, bosætning, udvikling, erhverv, byudvikling, samlingssteder, fritidsområder, trafik og information.

Arbejdsgrupperne mødtes og diskuterede det enkelte tema på en række møder. Disse møder udmundede i en tekst for det enkelte tema, kortmateriale og billeder fra GBL.

Det har været muligt for arbejdesgrupperne at drage nytte af ældre borgeres viden om byens historie.

Færdiggørelse af udviklingsplanen
(december 2012 - maj 2013)
I processen sendte kontaktgruppen (Borgerforeningen v/ Benny Nielsen) løbende arbejdsgruppernes indlæg til planen videre til GBL, som har sammenskrevet de forskellige indlæg med egne tekster, tegninger etc. for at færdiggøre "Udviklingsplan for Over Jerstal".

GBL udarbejder et 1. udkast til udviklingsplanen, der herefter sendes til arbejdsgrupperne.
Ved et møde mellem arbejdsgrupperne og konsulenten gennemgåes 1. udkast der kommenteres og rettes til.

I sommeren 2013 skal den færdige udviklingsplan præsenteres for de rette myndigheder i Haderslev Kommune.

Realisering af Landsbyplanen
(Sommeren 2013)
Det er vigtigt at sikre overgangen fra Udviklingsplanen til en mere praktisk del. Derfor er det nødvendigt, at der i perioden efter udviklingsplanens udarbejdelse kan trækkes på kommunalpolitisk opbakning. Derved kan detailplanlægningen og/eller gennemførelsen af de højst prioriterede projekter foregå nogenlunde gnidningsfrit. Herved kan udførelsen af udviklingsplanens forskellige handlingsforslag opkvalificeres, og i Over Jerstal kan de enkelte beboers kompetencer i forbindelse med f.eks. at søge fondsmidler og projektledelse øges.

Ressourcerne i Over Jerstal
Byens store ressourcer er et mangfoldigt foreningsliv samt en aktiv borgerforening der står bag mange initiativer, bl.a. denne udviklingsplan for Over Jerstal.

Derudover ligger byen centralt placeret lige ved Fighter Wing Skrydstrup og motorvej E45. Yderligere er forbindelserne mod Esbjerg og Tønder gode og giver dermed byen en god og central placering i forhold til bosætning, etablering af virksomheder etc.

Der vil være et behov for økonomiske midler udefra, f.eks. fra forskellige fonde og fra Haderslev Kommune, for at Over Jerstal kan gennemføre de ønskede initiativer, som kan være med til at styrke byen og hele landdistriktet.

MÅL & VISION MED PLANEN

VISION

Over Jerstal skal være en aktiv og ikke mindst attraktiv by, der skaber udvikling og muligheder for bosætning og nye virksomheder. Det skal være et sammenhængende by- og landdistrikt, hvor der er en høj grad af fællesskab, respekt og forståelse for hinanden og delområderne i Over Jerstal.

Udviklingsplanen skal bidrage til forskønnelse og opgradering af byen, men i lige så høj grad samle borgerne om fælles forståelse for Over Jerstals fortsatte udvikling.

Hvorfor en udviklingsplan?
Ønsket fra Over Jerstal Borgerforening er en udviklingsplan der sikrer byens udvikling. En plan, der er et udtryk for borgernes ønsker og idéer til byen og områdets udvikling de næste 10 - 20 år.

Det er også af stor betydning, at der er liv i området, og at beboerne har et stærkt fællesskab. Det styrker den sociale sammenhængskraft – og det er med til at sikre, at byen fortsat vil være attraktiv som bosætningsområde.

En udviklingsplan skal give et bud på tiltag der skal gøres for at udvikle sig som by og samfund. Planen skal være en øjenåbner og give ny inspiration og hjælpe til at bevare gejsten i det fremtidige arbejde og udviklingen af byen.

Vigtige mål for Over Jerstal:

- At sikre skolens bestående
- Købmandsbutik
- Opgradering og forskønnelse af stiforbindelser, belysning
- Opgradering af den kollektive trafik - busser, togforbindelser og trinbræt/stop i Over Jerstal
- Et nyt medborgerhus
- At forbedre trafiksikkerheden omkring skolen

BANKOSPIL
HER ER PLADS TIL ALLE SLAGS RYTTERE

OVER JERSTALS HISTORIE

Tog fra amtsbanen krydsede Statsbanen

Billede af de ansatte ved banen i Over Jerstal , 1943

For at opnå en forståelse for byens udseende, struktur og kultur, er det vigtigt at kende Over Jerstal og landdistriktets historie.

Landsbyen Over Jerstal

Byen bestod omkring 1709 af 6-7 gårde som har ligget samlet omkring korsvejen, hvor vejen fra Haderslev til Tønder krydser den gamle Pottervej. I følge Iver Nissens "Haderslev Amt en statistisk- topografisk fremstilling 1840", bestod byen dengang af 1 stor gård, 11 mindre gårde og 7 landbosteder, samt kådnere, håndværkere, aftægtsfolk m.v. som boede i byen.

Stationsbyen Over Jerstal - Statsbanen

Det var først efter 1864, da jernbanen kom til byen og Over Jerstal skiftede status fra landsby til stationsby, at der rigtig kom gang i byudviklingen.

Torsdag d. 1. oktober 1864 kom det første tog til byen, og Over Jerstal blev til en stationsby. Toget kom sydfra fra Flensborg og stoppede i Vojens, hvor sporet sluttede. Først 2 år senere var sporet til Vamdrup færdig.

Den første stationsbygning blev 1864 opført lige syd for Hovedgaden. Det var en rødstensbygning med et tilhørende toilet- og mandskabshus for banearbejdere.

Da amtsbanen i 1904 kom til Over Jerstal, blev den gamle station hurtig for lille og i 1912 begyndte man byggeriet af en ny station. Den blev bygget lidt syd for den gamle stationsbygning og var færdig i 1914.

Samme år begyndte 1. verdenskrig. Over Jerstal station var dermed den sidste nye station, som tyskerne byggede i Sønderjylland.

Den gamle stationsbygning blev senere nedrevet, men toilet- og mandskabshuset blev bevaret og brugt ved den nye station.

Til trods for amtsbaneforbindelsen til Toftlund, fandt statsbanerne hverken i tysk eller dansk tid det umagen værd at lade hurtigtogene standse her. Det skete først under 2. verdenskrigen i forbindelse med, at flyvepladsen blev anlagt, og vejen til Vojens blev spærret.

Op gennem 70'erne var der en stigning af private biler med i slutningen af 70'erne faldte antallet af rejsende med tog og DSB valgte at lukke stationen. Den tomme stationsbygning forfaldt og blev i 1983 nedrevet. Det gamle toilet og mandskabshus fra 1864 blev nogle år senere nedrevet, og dermed var tiden som stationsby ophørt.

Nu er der kun jernbanesporene tilbage, der deler byen. Skal man fra den ene bydel til den anden, må man benytte en af de to nye tuneller under banen.

Amtsbanen

Torsdag den 1 april 1904 kom det første tog, med (E Kleinbahn) til byen. Det kom fra Haderslev over Ustrup, og herfra skulle det til Toftlund. Der var forinden opført en stationsbygning og en remisse, der dengang kostede 36.000 Mark at bygge.

Fra Over Jerstal afgik der 6 tog til Haderslev og 5 tog til Toftlund hver dag. Når togene kørte fra stationen mod Haderslev, skulle de krydse statsbanen. Derfor var der anlagt en dæmning, som gik i en stor bue nord om byen, hvor der var bygget en bro over statsbanen.

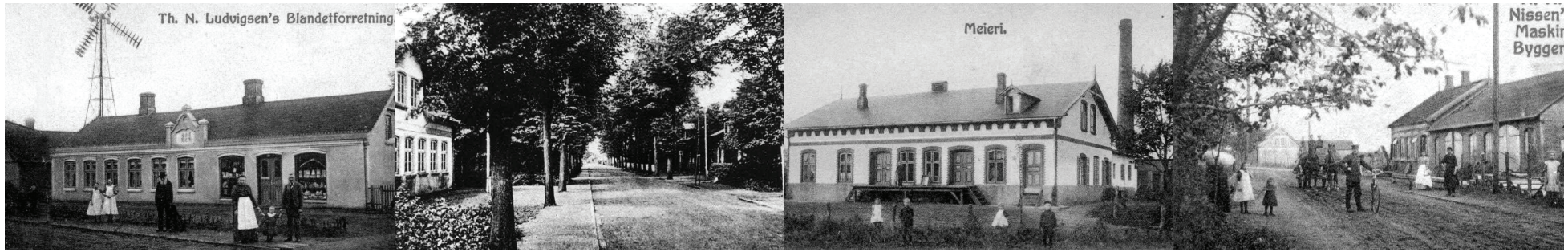

Der kørte tog på strækningen i 35 år. Da der i midten af 30'erne begyndte at komme lastvogne og rutebiler, blev man klar over, at banedriften var urentabel og amtsbanerne blev nedlagt.

Omkring banen

I januar 1887 købte Mathias Madsen Skau en grund ved banen og opfører en købmandsforretning og et gæstgiveri. I 1902 købte L. I. Petersen begge forretninger.

På den anden side af gaden åbnede bagermester Detlef Detlefsen et bageri med forretning i 1893. Nord for bageriet nu ved den nye omfartsvej, opførte Andreas Westergaard i 1882 Over Jerstal Damp-Vindmølle og Bageri. Møllen mistede under en storm i 1922 sin vindrose, og der blev installeret en dieselmotor. Senere gik man over til elmotorer.

På hovedgaden Øst 59 startede Mads Toft som karetmager i 1892. Han forpagtede huset i 1892 og købte det i 1902. Hans svigerdatter havde i en del år "Ellens Kiosk" i huset.

Omkring krydset Hovedgaden / Pottervej-Thorsbjerggade

I 1896 åbnede købmand Thomas N. Ludvigsen Over Jerstal Købmandsgaard, i et tidligere kådnersted (husmandssted). Birthe Schmidt har som den sidste, drevet en blomsterforretning i den tidligere købmandsbutik, som nu for længst er lukket og lavet om til lejligheder.

KARAKTERISTIK

Over Jerstal var førhen den næststørste by i det tidligere Vojens kommune, og er nu den 5. største by i Haderslev Kommune. Byen har ca. 1.125 indbyggere (2012).

Over Jerstal blev i 1995 delt i to, Øst & Vest, da Hovedgaden blev lukket ved jernbanen. Der blev anlagt en ny omfartsvej nord for Hovedgaden på et areal, der de sidste 25 år havde været reserveret dertil. Syd for Hovedgaden blev der anlagt en cykel-gang tunnel.

Den krydsende jernbane var tidligere byens "livsnerve" og den egentlige årsag til Over Jerstals opståen, men nu deler den byen i to som en "Berlinmur". Det har skabt store udfordringer for byens sammenhæng med store ændringer i infrastrukturen og dermed byens flow og puls. Byen er nu delt i flere dele, adskilt af markante anlæg ved omfartsvejen Tøndervej og afspærringen af den tidligere meget aktive Hovedgade.

Den nye omfartsvej var en hurtig og rationel løsning på trafikafviklingen omkring byen, men internt blev der skabt fysiske barrierer, men efterhånden også mentale forskelle i opfattelsen af byens sammenhæng og udvikling. Skal man eksempelvis fra vestbyen til østbyen, foregår det via en mørk og utryg cykeltunnel eller ad Tøndervej.

Tæt på Over Jerstal ligger Fighter Wing Skrydstrup, som altid har haft en stor betydning for byen og dens udvikling. Flyvestationen har været en vigtig arbejdsplads for byens borgere, og man har en stor tilknytning til, hvad der foregår på flyvestationen.

Skole

I Over Jerstal ligger folkeskolen Fællesskolen Bevtoft - Over Jerstal. Skolen huser 268 elever med klassetrin fra 0. til 6. klasse. Fra 2012 flyttede 7. til 9. klassetrin til Lagoniskolen i Vojens. Det er byens håb at 0. – 6. klassetrin kan bevares i byen da det er én af byens største livsnerver. Derfor er livet omkring skolen vigtigt at fremhæve i denne udviklingsplan.

Fritidsfaciliteter

I tilknytning til skolen ligger der et idrætsanlæg, boldbaner og idrætshallen "Over Jerstal Hallen". Her finder mange af byens fritidsaktiviteter sted. Man kan dyrke fodbold, håndbold, badminton og zumba. Klubberne "Over Jerstal Badmintonklub", "Over Jerstal Håndboldklub" og "Over Jerstal Fodboldklub" holder til her.

Daginstitutioner

I Over Jerstal ligger børneinstitutionen "Børnehuset Vænget" med 60 børn i alderen 3 – 6 år. "Børnehuset Vænget" er en selvejende institution, og der er planer om, at den skal slås sammen med Møllesøen i Vedsted, så "Børnehuset Vænget" kan huse 90 børn i alderen 3-6 år. "Over Jerstal SFO" er en integreret del af skolen "Fællesskolen Bevtoft - Over Jerstal".

Dagplejere

I Over Jerstal er der 7 dagplejere og i hele skoledistriktet er der samlet 16 dagplejere. Der er også 1 privatdagplejer i byen. Dagplejerne mødes til legestue i byens aktivitetshus "Skausminde".

Butikker

Frem til 2012 havde Over Jerstal en Spar-købmand, som også havde et bageriudsalg efter den lokale bager lukkede i 2005. I september 2008 lukkede pakkeudleveringen ved købmanden, og man skal i dag benytte posthuset i Vojens. Eneste overlevende butik er Johs. Larsens Møbelforretning på Hovedgaden Øst.

Erhverv, håndværk og industri

I Over Jerstal er der en række håndværksvirksomheder som: VVS, auto - og industrilakerer, murer, elektriker, maskinfabrik, flyttefirmaer, transportfirma, bygge- og anlægsentreprenører m.m. Byen huser også liberale erhverv som: Ejendomsadministration, frisør, revisor, webdesigner, læge m.m

Forsamlingslokaler

På Hovedgaden Øst i Over Jerstal ligger "Skausminde", som er byens fælles aktivitetshus. Her kan man deltage i en række arrangementer og aktiviteter så som: Fællesspisning, håndarbejde, træværksted, kortspil, stofmaling, børnedag, seniordans, lotto m.m.

Haderslev Kommune ejer og driver aktivitetscenteret sammen med et frivilligt brugerråd. "Skausminde" har også 10 ældreboliger tilknyttet og var indtil 1. april 2011 også base for hjemmeplejen. "Skausminde" er derfor et godt og veletableret mødested for alle byens borgere.

Foreningsliv

I Over Jerstal holder KFUM Spejderne Gruppe Immervad til. De tiltrækker børn og unge fra i Over Jerstal og har spejdere fra Vedsted og Over Jerstal.

Over Jerstal ungdomsklub er også en vigtig del af forningslivet i byen. Her er der plads til hygge og samvær med bl.a.:Pool, billard, bordtennis, bordfodbold, kortspil og knallertværksted m.m.

I Over Jerstal er der også en meget aktiv borgerforening, hvis primære formål er at bidrage til at gøre Over Jerstal attraktiv som bosted, at tage initiativer og medvirke til, at byen forskønnes og vedligeholdes og at tage initiativer til og støtte aktiviteter, der vedrører kulturelle og folkelige formål.

Byggegrunde

Der er kun 1 grund til salg i Over Jerstal på Abkærparken 48. Grunden, der er udstykket og byggemodnet, er beliggende i den vestlige del af Abkærparken i et parcelhuskvarter.
Det begrænsede antal af ledige byggegrunde er hæmmende for byens udvikling.

Over Jerstal
N
Skovvej
Vojensvej
Plantagevej
Mirabellevej
Hindbærvej
Spejderskoven
Jernbane
Jernhytvej
Potitervej
Æblevejvej
Tøndervej
Gelsåvej
Solbærvej
Hovedgaden Vest
Skausvej
Hovedgaden Øst
Skausminde
Vænget
Børnehuset Vænget
Vinkelvej
Skolevænget
Thorsbergsgade
Solvej
Mellemgade
Stationsvej
Søndervang
Abkærvej
Abkærparken
Sydvejen

LANDSKABELIGE KVALITETER & FORTIDSMINDER

Over Jerstal ligger smukt i det syddanske landskab med åbne vidder til alle sider.

Over Jerstal ligger i den sydlige del af kommunen grænsende op til lokalområderne Bevtoft, Vojens, Hammelev, Marstrup og Hoptrup samt til Aabenraa Kommune. Store dele af lokalområdet er karakteriseret som værdifuldt landskab og særligt værdifulde landbrugsområder.

Sydøst for Over Jerstal by er et større område udpeget som råstofgraveområde, og ved Vedsted by og syd herfor er der flere fredede områder, søer og fortidsminder med kulturhistoriske værdier. Det er gravhøje, der er over 5000 år gamle, verdens bedst bevarede feltbefæstningslinje fra 1. verdenskrig samt Hærvejen.

Gravhøje og langdysser

Mellem Vedsted og Abkær Mose ligger mere end 100 gravhøje. Mange af dem er fra bondestenalderen og er over 5000 år gamle. De enorme langdysser er de ældste, og den længste er 115 meter. Der er flere kamre i hver af langdysserne. Nogle af dysserne ligger parvis, parallelt ved siden af hinanden, som langhuse med en gade imellem. Ved Holmehus findes et stort jættestuekammer i en gravhøj, og mod syd findes et lille dyssekammer med en lang indgang, som er dækket af en lav gravhøj.

Sikringsstilling Nord

Sikringsstilling Nord går tværs over Sønderjylland og er verdens bedst bevarede feltbefæstningslinje fra 1. verdenskrig. Forsvarslinjen blev bygget af den kejserlige tyske hær i 1916-18. Linjen ligger i den del af Danmark, der blev afstået til Tyskland efter det danske nederlag i krigen i 1864.

Sikringsstilling Nord skulle hindre et angreb fra nord mod Tyskland. På det tidspunkt hørte Nordslesvig/Sønderjylland til Tyskland. Grænsen gik op til Genforeningen i 1920 ved Kongeåen.

Forsvarslinjen er enestående på flere måder. Dels blev forsvarslinjen etableret alene af hensyn til det bedst egnede terræn. Og selve byggearbejdet kunne udføres uden fjendens indgriben og påvirkning – hvilket er meget usædvanligt for feltbefæstningslinjer. Endelig

Der er mange jættestuer, langdysser og gravhøje i området omkring Over Jerstal. Her er det Vedsted langdysse

Sydøst for Over Jerstal ligger ét af Sikringsstilling Nords mange militæranlæg.

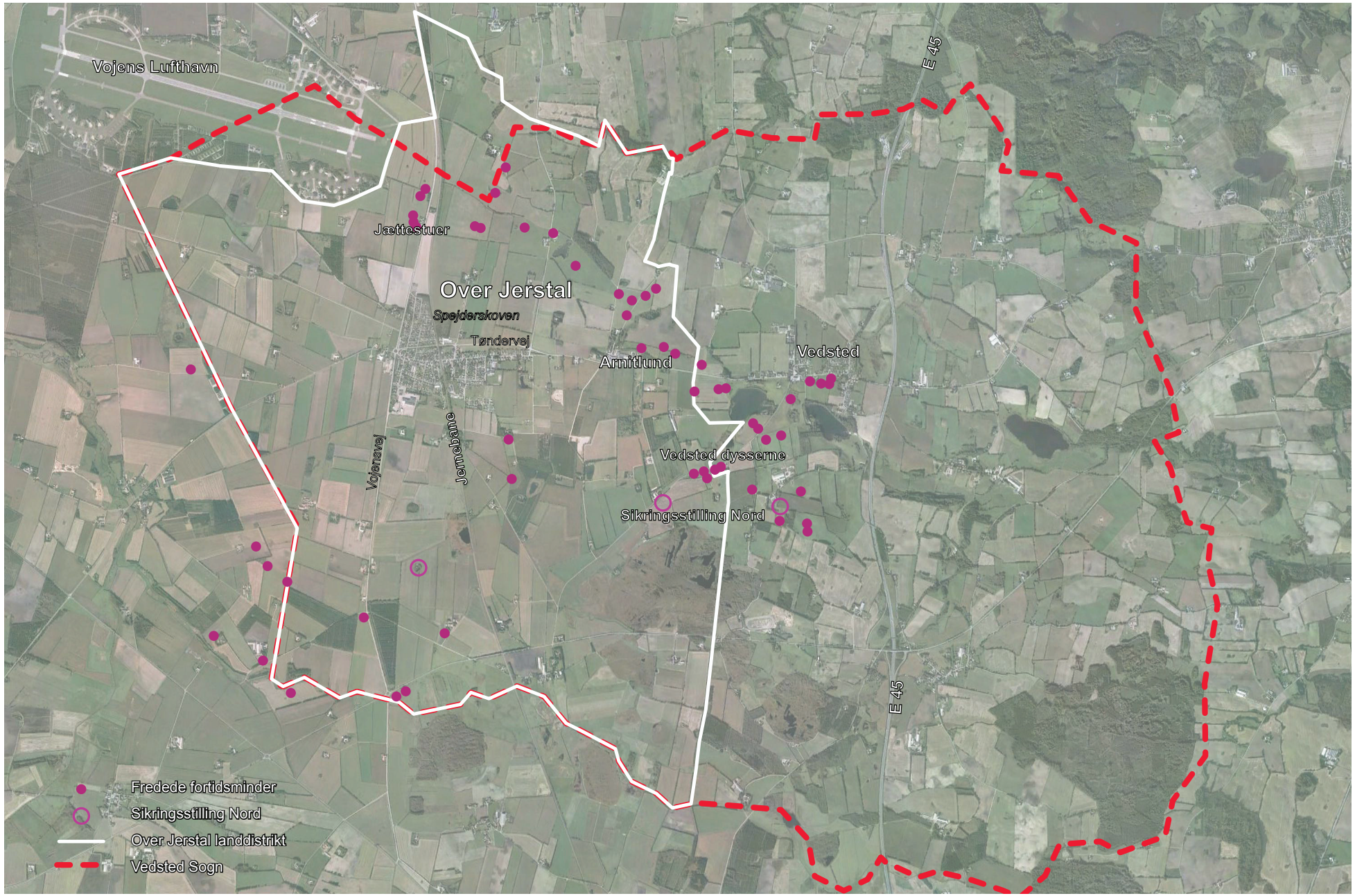
Vojens Lufthavn
Jættestuer
Over Jerstal
Spejderskoven
Tøndervej
Arnitlund
Vedsted
Vedsted dysserne
Sikringsstilling Nord
Vojensvej
Jernbane
E 45
E 45
Fredede fortidsminder
Sikringsstilling Nord
Over Jerstal landdistrikt
Vedsted Sogn

kom linjen aldrig i brug, hvilket betyder, at de tilbageværende anlæg var særdeles velbevarede. Samlet betyder det, at Sikringsstilling Nord er unik.

Strækningen Sikringsstilling Nord forløber fra Hoptrup ved Lillebælt i øst til Rømø ved Vadehavet i vest og er ca. 50 km lang. Det var datidens stærkeste af sin art i Europa med ca. 900 bunkers, 40 batterier og mellem to og fire stillinger hver med flere linjer med skyttegrave og pigtråd. Herudover var der talrige signalstationer, oversvømmelsesanlæg og militærjernbaner til at støtte linjen.

Efter Nordslesvigs (De sønderjyske landsdele) genforening med det øvrige Danmark i 1920, udgjorde linjen en trussel, idet selv fåtallige tyske styrker hurtigt kunne sætte sig fast og der skulle betydelige kræfter til at drive dem væk. Derfor sprængte den danske hær i årene efter genforeningen anlæggene. Under denne systematiske ødelæggelse af forsvarslinjen overså man en del bunkers, og mange steder undlod man at sprænge, fordi bunkers lå for tæt på landejendomme eller i udkanten af byer. Derfor fremstår den stadig som verdens bedst bevarede feltbefæstningslinie fra 1. verdenskrig.

Hærvejen

Hærvejen var anvendelig til at transportere en hær, og i det 11. århundrede skal en vendisk hær have trængt langt op i Jylland ad vejen. Af samme grund opførte beboerne omkring vejen fæstningsværker og diger, af hvilke der stadig kan findes nogle i nærheden af Hærvejen.

Hærvejen blev også en handelsvej mellem Jylland og landene mod syd, og kød var en af de vigtige varer, som danskerne kunne bytte med mere eksotiske varer sydfra. Handelslivet medførte oprettelsen af bosættelser, der udviklede sig til vigtige knudepunkter og administrative enheder. Vejens alder skønnes for nogle forløbs vedkommende at kunne føres op mod 4000 år tilbage, men skriftlige kilder findes først fra begyndelsen af middelalderen.

Der er ikke tale om en enkelt, veldefineret vej, men om flere nord-sydgående vejforløb, der kan have været i anvendelse på samme tid, men som har flyttet sig gennem tiderne. På de normale veje var broerne en flaskehals, så det særlige ved hærvejen var, at man kunne brede sig i flere spor, hvilket var nødvendigt ved studedrift og transport af en hær.

Ved Over Jerstal ligger der en vandrerute, riderute og en national cykelrute langs hærvejen.

Der er mange jættestuer, langdysser og gravhøje i området omkring Over Jerstal.

HÆRVEJEN

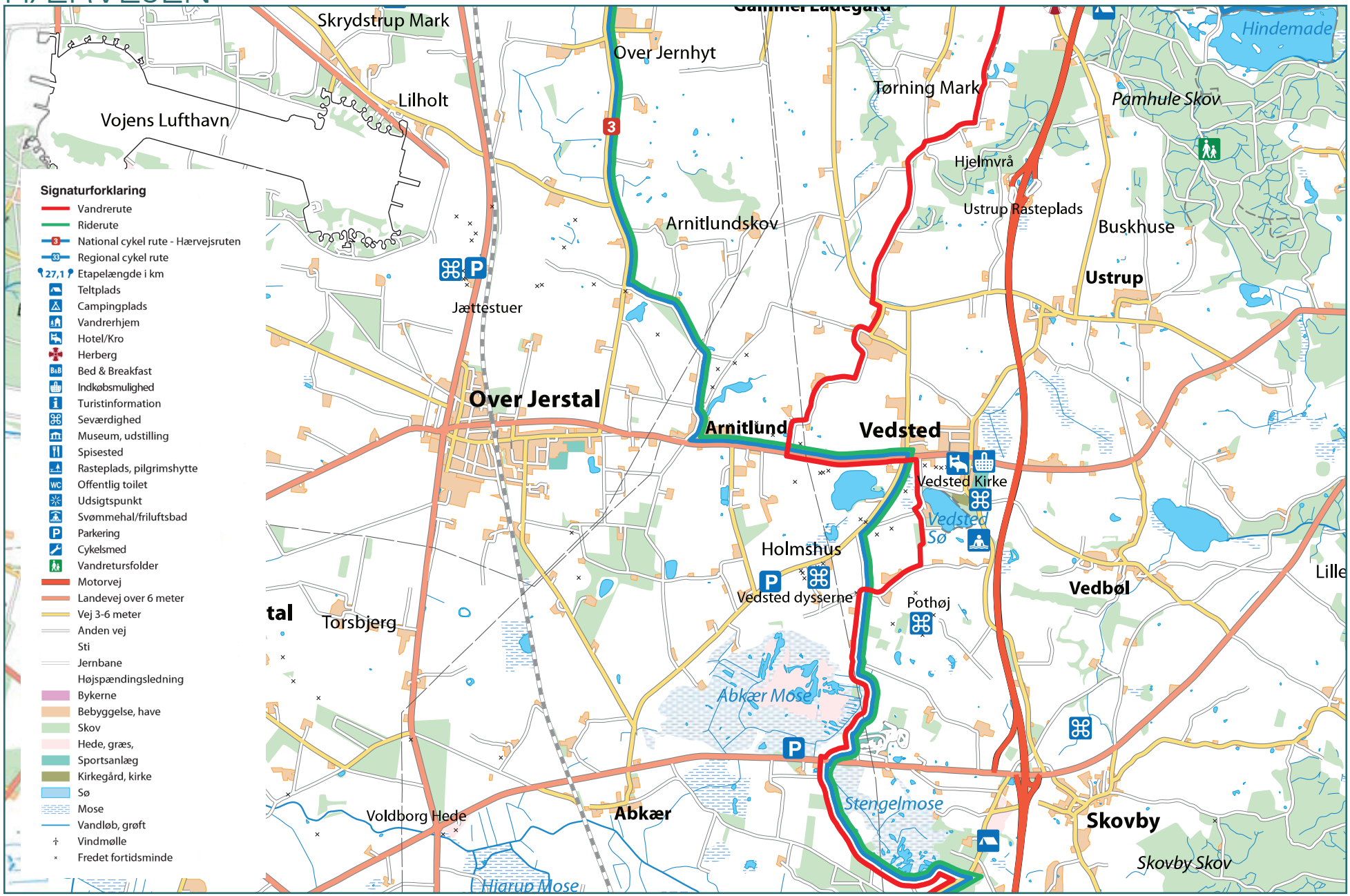
Skrydstrup Mark
Over Jernhyt
Lilholt
Vojens Lufthavn
Tørning Mark
Hindemade
Pamhule Skov
Hjelmvrå
Ustrup Rasteplads
Buskhuse
Ustrup
Arnitlundskov
Jættestuer
Over Jerstal
Arnitlund
Vedsted
Vedsted Kirke
Vedsted Sø
Holmshus
Vedsted dysserne
Pothøj
Vedbøl
Lille
tal
Torsbjerg
Abkær Mose
Stengelmose
Skovby
Skovby Skov
Voldborg Hede
Abkær
Hjarup Mose
Signaturforklaring
Vandrerute
Riderute
National cykel rute - Hærvejsruten
Regional cykel rute
Etapelængde i km
Teltplads
Campingplads
Vandrerhjem
Hotel/Kro
Herberg
Bed & Breakfast
Indkøbsmulighed
Turistinformation
Seværdighed
Museum, udstilling
Spisested
Rasteplads, pilgrimshytte
Offentlig toilet
Udsigtspunkt
Svømmehal/friluftsbad
Parkering
Cykelsmed
Vandretursfolder
Motorvej
Landevej over 6 meter
Vej 3-6 meter
Anden vej
Sti
Jernbane
Højspændingsledning
Bykerne
Bebyggelse, have
Skov
Hede, græs,
Sportsanlæg
Kirkegård, kirke
Sø
Mose
Vandløb, grøft
Vindmølle
Fredet fortidsminde

BESKYTTELSE OG BINDINGER

Store dele af arealet indenfor Vedsted sogns er omfattet af lovmæssige bindinger, der begrænser områdets udviklingsmuligheder. Langt de fleste bindinger ligger sydøst for Over Jerstal og omhandler bygge- og beskyttelseslinjer og naturbeskyttelse i forbindelse med søer, skove, åer osv. En stor del at disse områder ligger syd og sydvest for Vedsted.

Vedsted sogn indeholder en række fredede fortidsminder og fund ved gravhøje, stendysser og andre historiske elementer. Disse fredninger, der alle ligger i et nord-øst gående bånd, berører ikke eventuelle bynære områder i Over Jerstal. Syd-øst for Over Jerstal ligger store fredede områder, som er arealfredninger af Abkær-, Hjarup- og Stengelmose.

Drikkevandsinteresser

Over Jerstal ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser. I disse områder bør man undgå at forurening af grundvandet og ikke planlægge nye erhvervsområder. Sker det alligevel, må der stilles skærpede krav til grundvandsbeskyttelsen. I områder med særlige drikkevandsinteresser kan der arbejdes aktivt for at beskytte og forbedre drikkevandet ved fx at planlægge skovrejsning i områder med sårbart grundvand. De mest miljøfølsomme områder kan udlægges til miljøvenlig skov eller overdrev, hvor der ikke må drives almindelig landbrugsdrift, og hvor der ikke må bruges pesticider.

Fighter Wing Skrydstrup

Tæt på Over Jerstal ligger Fighter Wing Skrydstrup, det danner en støjkonsekvenszone, som har afgørende betydning for udviklingsmulighederne i Over Jerstal. Støjkonsekvenszone skaber særlige vilkår og begrænsninger for bl.a. udlæg af boligområder og opførelse af nye boliger. I konsekvenszone lufthavn/flyvepladser 1 er det ikke tilladt at etablere typer af arealanvendelser som rekreative områder med overnatning. I konsekvenszone lufthavn/flyvepladser 2 er det ikke tilladt at etablere typer af arealanvendelser af boligområder, støjfølsomme bygninger til offentlige formål og spredt bebyggelse.

Jernbanen

Jernbanen, som gennemskærer byen skaber også en stor konsekvenszone. Der må ikke ske udlæg af arealer og ændring af arealanvendelsen til miljøfølsom anvendelse eller spredt bebyggelse inden for konsekvensområderne, der er fastlagt ved følgende støjgrænser og arealafgrænsninger:

LDEN = 58 dB ved eksisterende og planlagte veje
LDEN = 64 dB ved jernbaner

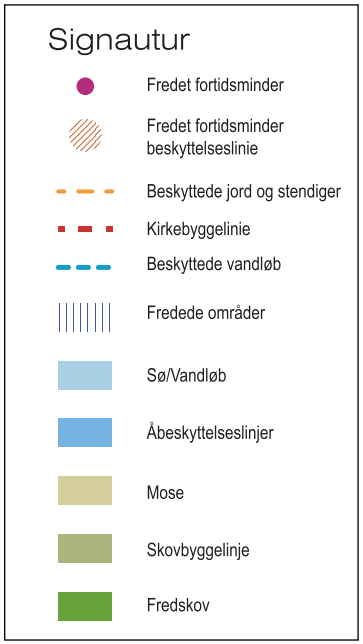

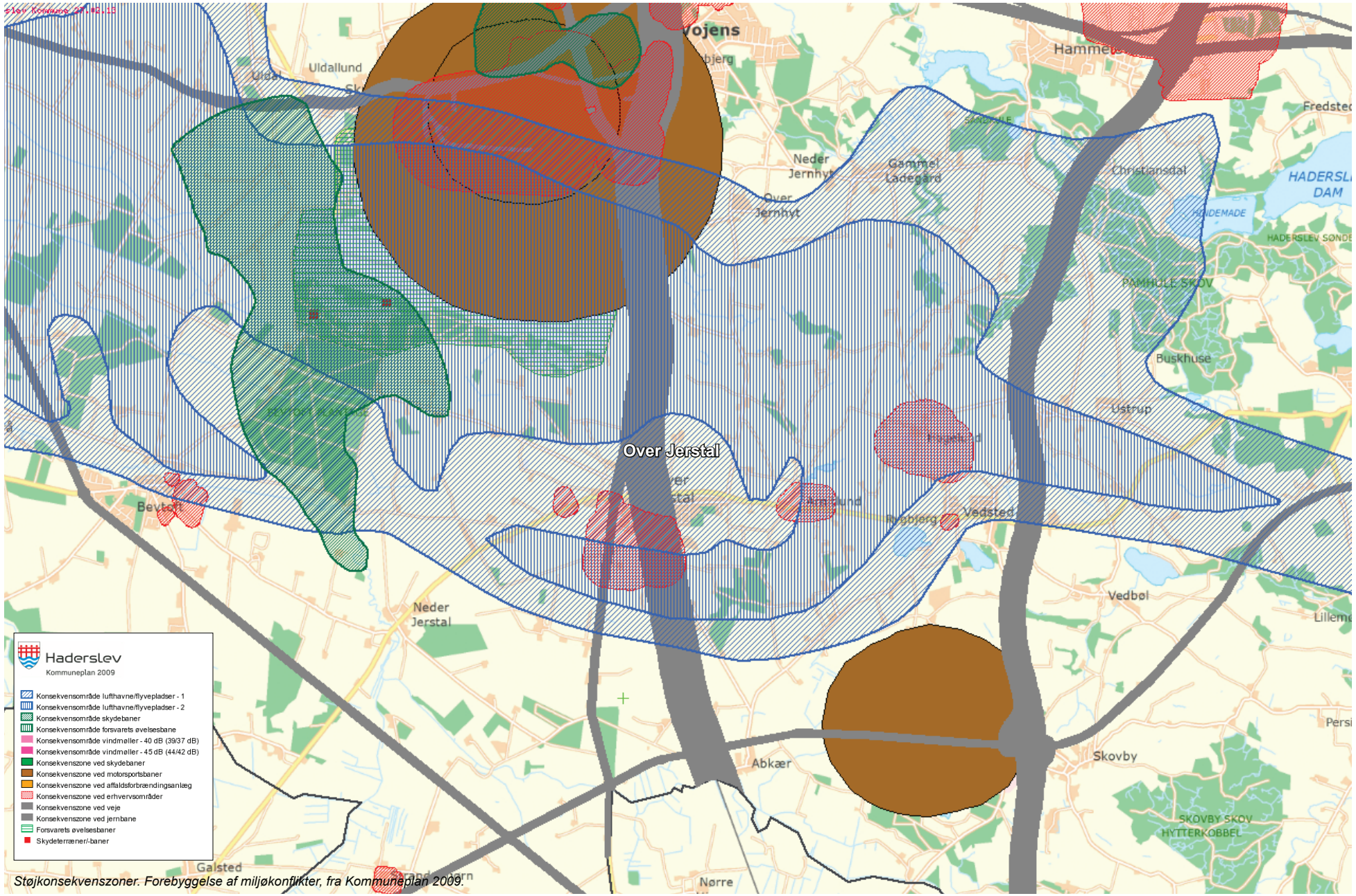

Støjkonsekvenszoner. Forebyggelse af miljøkonflikter, fra Kommuneplan 2009.

FORSKØNNELSE

Indsatsområder

Byen Over Jerstal blev i 1995 delt i øst og vest da en ny sikkerhedsafskærmning omkring jernbanen gennemskar Hovedgaden og dermed livsnerven i byen. Det blev til en meget markant mur gennem byen, hvor forbindelserne mellem den østlige og vestlige del af byen visuelt og fysisk blev markant forringet.

Et stort ønske for borgerne er at åbne Hovedgaden igen eller lave en tunnel langs Hovedgaden under jernbanen. Dette er et projekt, som er økonomisk og tidsmæssigt krævende. Derfor er det vigtigt for borgergruppen at sætte fokus på andre løsninger, som med en kortere tidshorisont kan realiseres og gøre byen mere sammenhængende og forskønne byen.

I Over Jerstal er der på en lang række områder med behov for ekstra pleje og forskønnelse med fokus på at skabe en stærkere sammenhængende bystruktur, bedre forbindelser og nogle interessante samlingssteder. Forskønnelsesinitiativerne er udpeget i en række indsatsområder.

Flytning af byporte

For at understrege bystrukturen og forskønne Over Jerstal foreslås det, at flytte nogle af byskiltene og enkelte steder tilføre grønne motiver.

Ved Vojensvej omkring rundkørslen flyttes byskiltene længere ud af de omkringliggende veje Gelsåvej, Plantagevej og Skovvej. (Se kort s. 21) En flytning af disse byporte vil være med til at nedsætte hastigheden ved Vojensvej og dermed komme beboerne langs vejen til gavn. Det vil ligeledes skabe en stærkere markering af byen. Der er et ønsker om en dagligvarebutik ved rundkørslen og dette areal bliver dermed en del af bystrukturen. I forbindelse med flytningen af byskiltene ved rundkørslen har borgergruppen en drøm om at opsætte en gammel F16-fly i rundkørslen.

I den østlige ende af byen ved Jernhytvej kunne der arbejde med en "Grøn port" mod byen. Det trekantede areal mellem Jernhytvej og Hovedgaden øst kunne begrønnes yderligt og skabe en spændende velkomst.

Hovedgaden i Over Jerstal inden lukning af overkørslen.

.... efter.

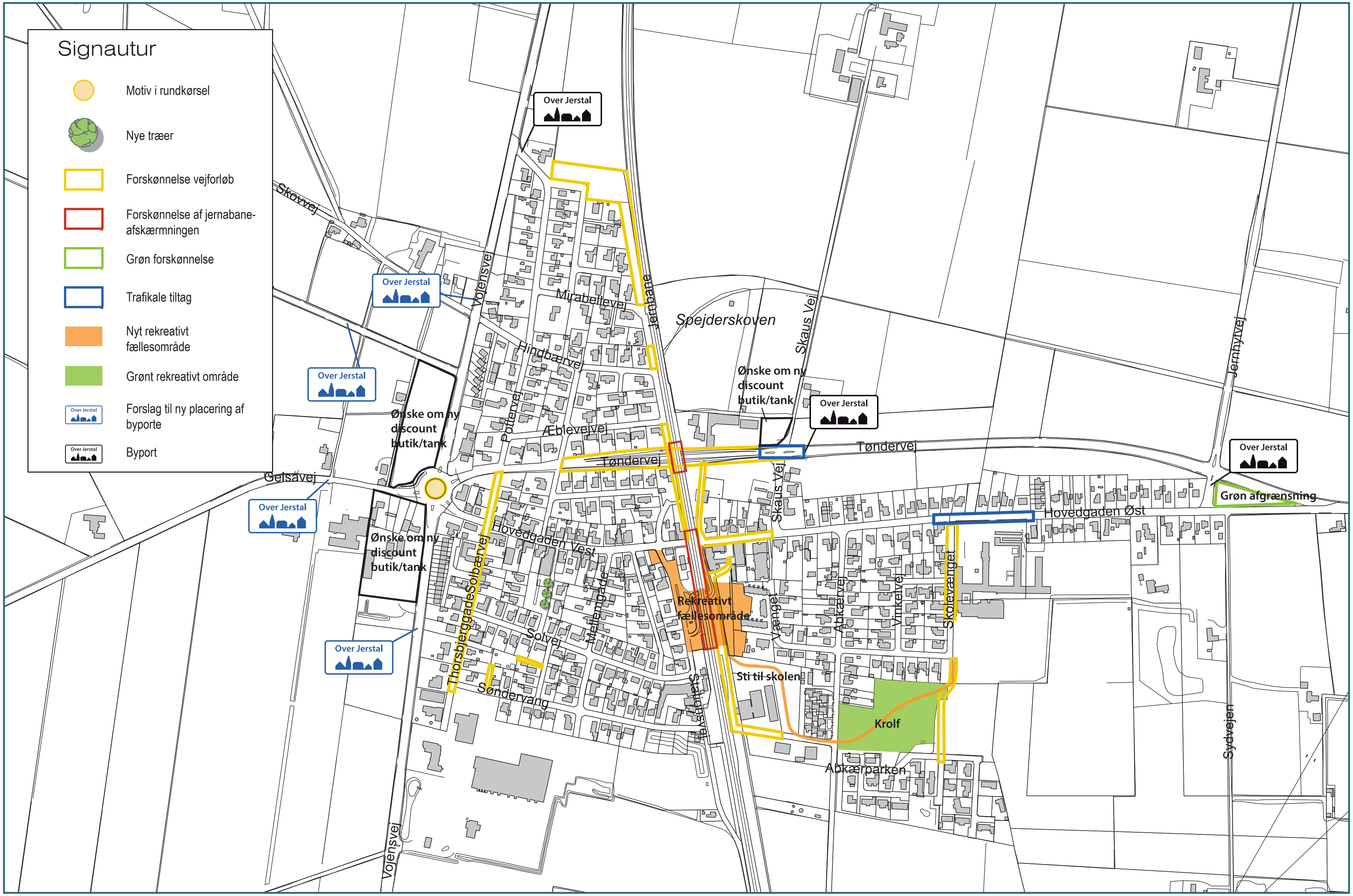
Signautur
Motiv i rundkørsel
Nye træer
Forskønnelse vejforløb
Forskønnelse af jernabane-afskærmningen
Grøn forskønnelse
Trafikale tiltag
Nyt rekreativt fællesområde
Grønt rekreativt område
Forslag til ny placering af byporte
Byport
Over Jerstal
Skovvej
Gelsåvej
Vojensvej
Mirabellevej
Hindbærvej
Pottervej
Æblevejej
Tøndervej
Jernbane
Spejderskoven
Skaus Vej
Jernhytvej
Ønske om ny discount butik/tank
Hovedgaden Vest
Hovedgaden Øst
Grøn afgrænsning
Thorsbjerggade
Solbærvej
Solvej
Søndervang
Mellemgade
Stationsvej
Rekreativt fællesområde
Sti til skolen
Krolf
Abkærparken
Abkærvej
Vinkelvej
Skolevænget
Sydvejen

Stien, ved vandværket, fremtræder i dag meget misvedligeholdt og utryg.

Hovedgaden stopper brat ved den tidligere jernbaneoverskæring. Hovedgaden Øst.

Arealet mellem Abkærparken og Skolevænget, hvor man ønsker midlertidige funktioner.

Ankomstarealer ved skolen, hallen og idrætsanlægget.

Stien ved Mirabellevej.

Hovedgaden Vest. En glasafskærmning kunne skabe en visuelt kontakt.

Boldbanerne ved Hallen.

Det er svært at se Hallen selv på kort afstand. Hallen skal markeres tydeligere.

Forskønnelse langs stiforløb

Som tidligere nævnt er stiforbindelserne vigtige for byens flow og kontakten mellem den østlige og vestlige del af byen. Derfor er det også essentielt at stierne er trygge at færdes på og dermed også velholdte. Dette er ikke tilfældet for størstedelen af stierne i Over Jerstal. De er nedslidte, tilgroede, dårlige belyste og utrygge. Et indsatområde med fokus på forskønnelse af stierne i hele byen er derfor meget vigtigt.

Stierne skal forskønnes med ny belysning, og hvor der er behov for det, en udtynding af beplantningen. Nedslidt inventar skal erstattes med nye og moderne eksempler og belægningerne skal fornys, så huller og flossede kanter bliver rettet op.

Der kan også indarbejdes temaer og aktiviteter ved stierne, så de kan bruges til leg eller aktivitet.

Baneafskærmning

Baneafskærmningen er en trist og uinteressant stål afskærmning, hvor der enkelte steder er plantet lidt grønt og opsat en enkelt bænk. En udskiftning og forskønnelse af afskærmningen ved Hovedgaden og ved Tøndervej kan være med at forskønne byen. En ny glasafskærmning ved Hovedgaden vil genskabe den visuelle kontakt mellem øst og vest i byen, og man vil derved få indtrykket af en samlet by. Glasafskærmningen kan være en skærm som skifter udseende og varierer ved at påklistre tryk med forskellige mønstre og farver, og kan være med til at skabe et spændende element i byen. En ny afskærmning ved Tøndervej kan med en spændende og et kunstnerisk motiv synliggøre at man er ved Over Jerstal.

Grønne områder

Arealet mellem Abkærparken og Skolevænget, som er reserveret til bosætning, ønsker man at benytte til midlertidige funktioner som f.eks. krolf, petanque, hundeluftning, kælkebakke m.m. Arealet er i tæt relation til skolen som kan knytte sig til de funktioner,som finder sted her.

Trafiksikkerhed omkring skolen

Ved skolen ønskes en mere markant og trafiksikker belægning og belysning. Både mod hovedgaden og langs en ny og forbedret stiforbindelse mod Abkærparken og det nye boligområde. Området omkring hallen og kantinen er meget mørkt og dermed utrygt. Fra Hovedgaden et det svært at se, at der foregår aktiviteter i halområdet. Det er i det hele taget svært at se, hvor hallen og kantinen befinder sig. Derfor kan en forskønnelse af vejen mod hallen med ny belysning være med til at tydeliggøre, at her sker der noget interessant. Der mangler ligeledes belysning både udenfor og ved indgangspartiet.

Forskønnelse af tunnel

Tunnelen under jernbanen er en meget vigtig forbindelse mellem Over Jerstal øst og vest. Derfor er denne forbindelse interessant som et nyt omdrejningspunkt i byen. Det er et stort ønske fra borgergruppen, at der forskønnes

Nedgangen til tunnelen fra Hovedgaden Øst.

Plads foran tunnelen ved Stationsvej.

Det tidligere hotel ved banen og de tilhørende bygninger ligger øde hen.

Den gamle stationsbygning, på vestsiden af banen, kunne passende anvendes til kulturelle formål.

Tunnelen mellem de 2 bydele

Trappemotiv mod tunnelen på den vestlige side af jernbanen.

Arealet bag den gamle kro og købmanden, hvor der kunne skabes en ny bypark.

Arealer foran den gamle stationsbygning kunne forskønnes og indbyde til aktiviteter.

omkring tunnelen med mere belysning og evt. bearbejdning af terræn og beplantning for at skabe mere overblik og tryghed.

På den østlige side omkring den tidligere købmand ligger der en række ejendomme, som med fordel kan nedrives, da de er i temmelig dårlig forfatning. Ved at rive disse bygninger ned og lade selve købmandsbutikken stå, vil der opstå mulighed for at opgradere hele området: banen, cykelstien, tunnelen og det bagved liggende grønne areal. Det vil skabe rekreative muligheder for byens borgere ligesom at det vil løfte området omkring tunnelen og skabe tryghed og en bedre passage på tværs af banen.

På den vestlige side af tunnelen vil det være interessant at opgradere og forskønne området, således at de 2 separate bydele fremstår mere sammenhængende. Her kan der dannes et spændende areal med aktiviteter i relation til ungdomshuset, som på samme tid tager højde for den biltrafik som er på stedet.

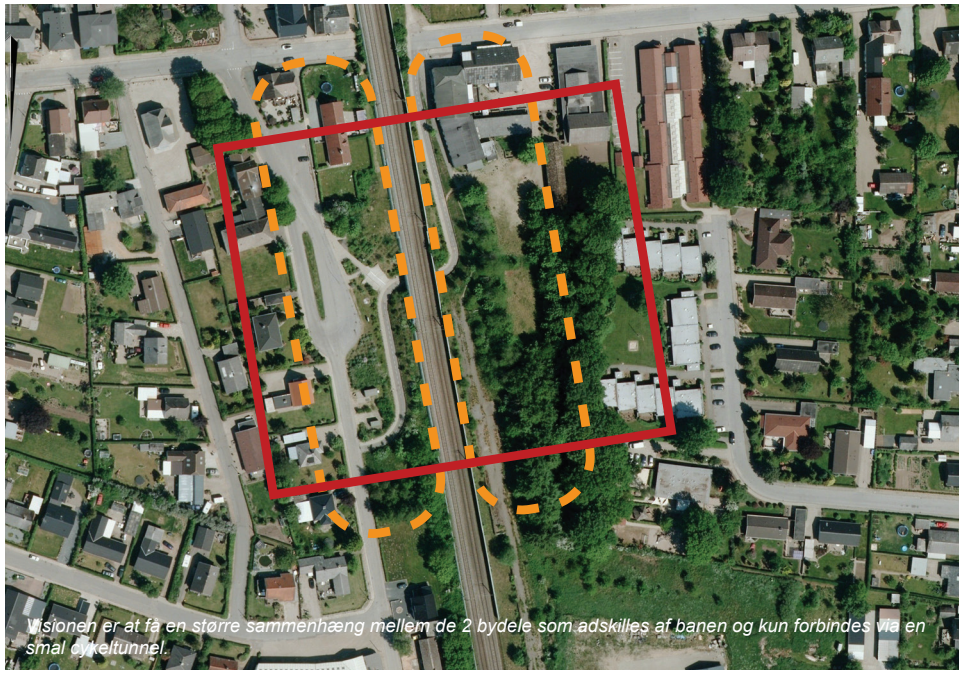

Visionen er at få en større sammenhæng mellem de 2 bydele som adskilles af banen og kun forbindes via en smal cykeltunnel.

KOLLEKTIV TRAFIK

Tog

Der er et stort ønske fra borgerne om, at forbedre den kollektive trafik til og fra Over Jerstal. Mange af byens servicefunktioner f.eks. lægehuset er rykker ud af byen og der er ikke længere indkøbsmuligheder. Det rammer især byens ældre, som bliver afhængige af den kollektive trafik. Skolebørnene går fra 7. klasse og op efter på Lagoniskolen i Vojens, hvilket også gør børnene afhængige af den kollektive trafik. At få flere, forbedret og tidsmæssigt kortere forbindelser er derfor vigtigt for byen, så den fortsat i fremtiden kan fastholde byens borgere og tilbyde et attraktivt sted at bo og dermed nye borgere.

Flere gange dagligt kører toget igennem Over Jerstal dog uden at der er mulighed for at stå på toget. Ønsket fra borgerne er et trinbræt i samme omfang som eksempelvis ved Lindholm i Nørre Sundby. Et trinbræt og dermed mulighed for at tage med regionaltogene mod nord og syd, vil forbedre den kollektive trafik væsentligt. Især den tættere kontakt til Vojens og de videre tog- og busforbindelser derfra vil være givtigt.

Bus

Der er et generelt ønske om bedre busforbindelser. Der kan være urimelig lang rejsetid med busserne for at nå de større byer omkring Over Jerstal da forbindelsesmulighederne ikke er optimale. Skal man eksempelvis til Aabenraa sygehus med kollektiv trafik, er det helt umuligt, at køre hen og hjem på en dag. Det gælder ligeledes for skolebørn som har lange ventetider på skolen både før og efter skole tid, da bussen passer dårligt med ringetimerne og skemaerne. De dårlige busforbindelser kan afspejles i at kan man komme ud, så kan man sikkert ikke komme hjem igen.

Der er få stoppesteder i byen og derfor er der opstået flere uofficielle stoppesteder. Det er ønsket at få disse stoppesteder gjort officielle i forbindelse med en forbedret plan for busforbindelser.

Fra Haderslev Kommuneplan 2009:

Byrådet ønsker, at der skal udvikles en mere fleksibel kollektiv trafik i landdistrikterne.
Endvidere ønsker Byrådet, at der tilstræbes god sammenhæng mellem de lokale og regionale busruter.

Landdistriktspolitik 2008

I kommunens landdistriktspolitik indgår en målsætning om at Byrådet fortsat vil arbejde for forbedring af den kollektive trafik. I politikken er der anført følgende indsatsmuligheder:

- Byrådet vil fortsat arbejde for mere fleksibel kollektiv trafik i landdistrikterne.
- Byrådet vil øge informationen om den eksisterende fleksible kollektive trafik.

Kommuneplanens mål og retningslinier understøtter landdistriktspolitikkens målsætning for den kollektive trafik i landdistrikterne.

Plan for den kollektive trafik

Der skal i samarbejde med trafikselskabet Sydtrafik udarbejdes en plan for den fremtidige kollektive trafik i Haderslev Kommune.

Definition og vejledning

Den kollektive trafik i kommunen består af togforbindelser samt regionale og lokale busruter. Staten har ansvaret for togdriften, Region Syddanmark har ansvaret for de regionale busruter og kommunen har ansvaret for de lokale busruter.

Den kollektive trafik i kommunen er sammensat af lokale og regionale busruter, suppleret med alternative tilbud. Det er f. eks. Sydtur, som er en fleksibel kørselsordning, der tilbyder dør til dør kørsel.

Signautur
Uofficielle busstoppesteder
Officielle
Ønske om nyt trinbræt
Vojensvej
Mirabellevej
Jernbane
Spejderskoven
Hindbærvej
Pottervej
Æblevejvej
Tøndervej
Tøndervej
Gelsåvej
Skaus Vej
Hovedgaden Øst
Hovedgaden Vest
Solbærvej
Thorsbjerggade
Mellemgade
Solvej
Søndervang
Stationsvej
Vænget
Abkærvej
Vinkelvej
Skolevænget
Abkærparken

Stier

I Over Jerstal er der et eksisterende stisystem med gå- og cykelstier, som har en stor betydning for byen, da dens primære forbindelse ”Hovedgaden” gennem byen er blevet gennemskåret af jernebanen. Dermed er det vigtigt at stierne vedligeholdes, at deres fysiske kvalitet er høj, og at der skabes tryghed omkring dem.

Flere steder ønskes stiforbindelserne forbedret og udvidet således, at der skabes ét sammenhængende stinet mellem de forskellige bydele og nabo byerne. Det er især vigtigt for skolebørnene kan komme sikkert til og fra skole via belyste og trygge cykelstier. Det gælder mellem Vojens og Over Jerstal og Vedsted og Over Jerstal.

I nordbyen ønskes stien forlænget og udbedret langs banen - på tværs af den befærdede Tøndervej og videre forbi det gamle vandværk og derefter slutte sig til stierne ved tunnelen.

Tunnelen fra Stationsvej i vest mod Hovegaden Øst er en meget vigtig forbindelse i byen. En renovering af tunnelen vil skabe en mere interessant og forbedret forbindelse, hvor der skabes mere tryghed. En renovering af tunnelen med fornyet belægning med et spændende mønster, mere farverig beplantning langs stierne til og fra tunnelen og til sidst en markant forbedring af belysningen vil være med til at skabe en forbindelse, som kan blive et forstærket bindeled mellem de to dele af byen.

Der eksisterer et stort potentiale i at etablere et samlet stisystem, som vil forløbe gennem et landskab med store naturkvaliteter og kulturmiljøer. De eksisterende stier i byen skal flere steder kobles på stierne i landskabet, så borgerne i højere grad kan nyde de landskabelige omgivelser, og opleve de kulturhistorier landskabet gemmer på.

Tunnelen under jernbanen som er en vigtig forbindelse i byen.

Eksempel på renovering af tunnel med spændende møster i belægningen.

Eksempel på renovering af tunnel, hvor der både er taget hensyn til tryghed, trafiksikkerhed og at tunnelen får ”ikonisk” status for en mindre by.

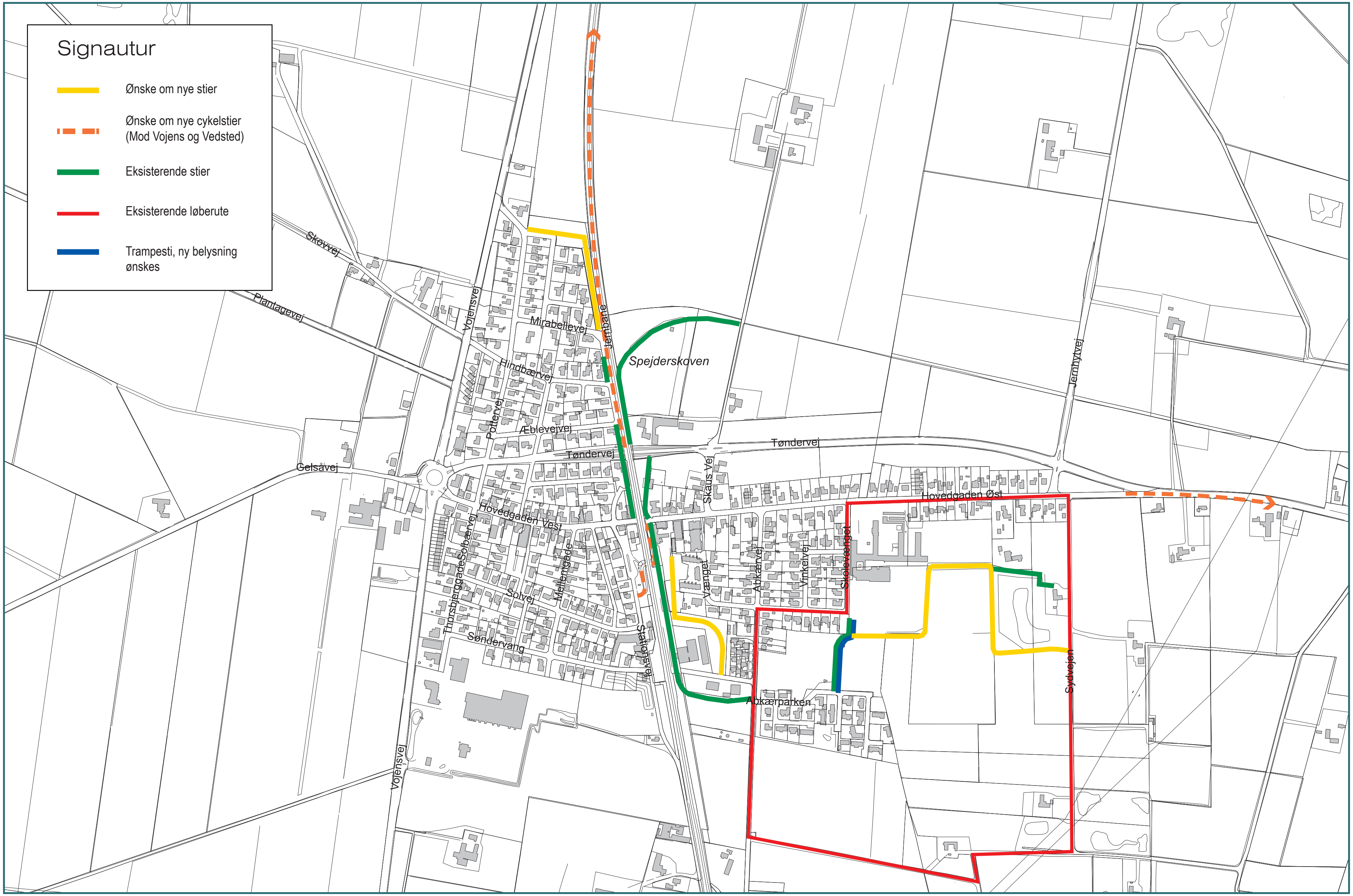
Signautur
Ønske om nye stier
Ønske om nye cykelstier (Mod Vojens og Vedsted)
Eksisterende stier
Eksisterende løberute
Trampesti, ny belysning ønskes
Skovvej
Plantagevej
Vojensvej
Mirabellevej
Jernbane
Spejderskoven
Hindbærvej
Pottevej
Æblevejvej
Tøndervej
Gelsåvej
Skaus Vej
Hovedgaden Øst
Hovedgaden Vest
Solbærvej
Thorsbjerggade
Mellemgade
Solvej
Søndervang
Stationsvej
Vænget
Abkærvej
Vinkelvej
Skolevænget
Abkærparken
Sydvejen
Jernbyvej

FORSLAG TIL NY BYPARK

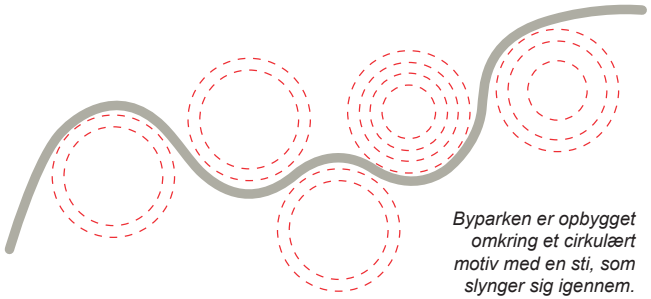

Byparken er opbygget omkring et cirkulært motiv med en sti, som slynger sig igennem.

En forbedret forbindelse mellem de to separate bydele er et stort indsatsområde i udviklingsplanen for Over Jerstal. En forskønnelse og omdannelse ved tunnelen, hvor der er fokus på at sammenbinde nogle af byens funktioner, vil kunne skabe et nyt centralt omdrejningspunkt i byen. En renovering af tunnelen og nye rekreative fællesområder på den østlige og vestlige side vil skabe et nyt og meget stærk samlingssted i byen, og den negative fokus på jernbanen vil blive transformeret til nye aktiviteter og oplevelser. Der er udarbejdet et skitseforslag til, hvordan en ny bypark på den østlige side af tunnelen kan opfylde disse ønsker.

Bypark

Forslaget til byparken består af bytorv/amfiscene, aktivitetsplads, trappemotiv ned mod tunnel, oplevelsessti, sansehave, shelters, minibane, lysmaster, grønt op mod jernbanen og en oplevelsessti mod skolen.

Bytorvet

Bytorvet består af en cirkulær plads med amfiscene umiddelbart bag den gamle købmandsbygning. Torvet er afgrænset af en række kirsebærtræer. Her kan afholdes teaterforestillinger samt andre byarrangementer.

Aktivitetspladsen

Aktivitetspladsen skal være et sted for byens unge. Byens unge efterlyser flere muligheder i byen for kropslige aktiviteter. Aktivitetspladsens cirkulære form understreges af en farvet gummibelægning med forskelligt farvede cirkler. Aktivitetspladsen indeholder et parkour- og klatreanlæg, hvor de unge kan udfolde sig fysisk. Der vil også være mulighed for ophold ved pladsen, så det også er muligt at være tilskuer.

Sansehave

En ny sansehave skal ligge i forbindelse med ældreboligerne. Sansehaven skal skabe en farverig og frodig have, som de ældre kan nyde. Sansehaven skal også være tilgængelig for alle byens borgere. Sansehaven består af højbede med planter, som giver en sanse- og duftoplevelse. Haven afgrænses af en række træer, hvor enkelte vil være frugttræer.

Shelters

Op mod den eksisterende skov dannes et cirkulært areal med shelters og bålplads, som kan benyttes af byens meget aktive spejdere.

Minibane

Minibanen er for byens mindste børn. Banen skal ligge i forbindelse med børnehaven, så de får mulighed for at benytte den. Banen indeholder forskellige legeredskaber med gummibelægning, målrettet byens mindste borgere. Minibanen skal være tilgængelig for alle byens borgere.

Oplevelsessti

En ny stiforbindelse gennem byparken og mod skolen skal skabe en ny og spændende forbindelse mod skolen. Stien slynger sig forbi de forskellige cirkulære aktivitets og opholdspladser og videre ud mod det grønne område ved Abkærparken og videre mod skolen. Det skal være en spændende og tryg vej for skolebørnene og en ny interessant forbindelse i byen.

Lysmast
Cykelsti
Lysn
Jernbane
Cykelsti
Ny sti
Lysmast
Nyt multihus
nedgang til tunnel
Trapper/siddeplinte
Lysmast
Eksisterende skov
Bytorv /
Amfi-scene
Købmand
Aktivitetsplads
Legeplads børnehaven
Mini-bane
"Oplevelsessti"
Ny belægning
Hævet belægning
Møbelforretning
Sansehave
Børnehuset
Vænget
Ældreboliger
Skausminde
Hovedgaden Øst
Vænget
Ny sti

BOSÆTNING, BYUDVIKLING & ERHVERV

Bosætning

For at Over Jerstal kan fortsætte med at udvikle sig, er det vigtigt, at der hele tiden kan tilbydes attraktive byggegrunde og forskellige typer boliger. Der skal især lægges vægt på tiltrækning af nye børnefamilier. Udviklingen skal ske i et tempo, som gør det muligt at bevare områdets landskabelige værdier, bystruktur og identitet.

Over Jerstal har få udviklingsmuligheder for ny bosætning, da nye udstykninger skal følge støjkonsekvenszonen fra Fighter Wing Skrydstrup (se side 18) og på samme tid forholde sig til den eksisterende landsbystruktur. Ud fra disse perspektiver står Over Jerstal overfor en svær udfordring.

Ved Abkærparken er et areal reserveret til ny bosætningen. Det skal være et boligområde med åben-lav og tæt-lav bebyggelse. Når dette areal er bebygget, må man fokusere på huludfylde og fjerne nedslidte bygninger for at give plads til nye huse.

Over Jerstals placering tæt på Vojens, Haderslev, Rødekro, Aabenraa og Kolding gør byen til et interessant sted for bosætning, hvis man ønsker et lokalsamfund med landskabelige omgivelser og med kort afstand til flere større byer i Sønderjylland.

Byudvikling

For at tiltrække nye beboere og for at mindske transporten for områdets beboere er det væsentligt at sikre den fortsatte eksistens og udvikling af institutioner og fritidsaktiviteter i området. Det er et stort ønske i Over Jerstal, at man fortsat i fremtiden kan bevare den lokale skole Fællesskolen Bevtoft - Over Jerstal, da den er et vigtigt omdrejningspunkt for byens liv og eksistens. Derfor gøres et stort arbejde for at fastholde aktiviteterne ved skolen og hallen. Her kan et samarbejde med de mindre lokalsamfund ved Over Jerstal om at tilbyde og specialisere sig i forskellige sportsgrene i hallen være med til at fastholde de unge til at dyrke sport i lokalområdet.

Ungdomsklubben er også et vigtigt omdrejningspunkt i byen. Der er fare for, at kommunen lukker klubben og flytter aktiviteterne til et lokale på skolen. Det er vigtigt at byens aktiviteter er fordelt på forskellige lokaliteter i byen for at skabe flere steder i byen med liv af mennesker og dermed skabe forskellige dynamikker i byen. Borgergruppen vil arbejde på at få andre brugere ind i huset, så huset måske bliver mere rentabelt. Det kan eventuelt tydeliggøres, at huset rummer en række aktiviteter ved at opsætte skilte.

Byen har brug for et nyt borgerhus, hvor der kan afholdes fester og arrangementer. Det er et meget stort projekt, og det har været svært at finde personer, der kan/vil engagere sig i foretagendet. I forbindelse med et nyt samlingspunkt og bypark ved den gamle kro kan det være interessant at placere et borgerhus der. Det kan være med til at understrege et nyt vigtigt punkt i byen og skabe attraktive omgivelser for et borgerhus.

Erhverv

I forbindelse med lukningen af Hovedgaden ændres også vilkårene for byens handel. Flere af butikkerne langs Hovedgaden er lukket ned og sidst var det byens købmand, som lukkede i 2012. Eneste overlevende butik er Johs. Larsens Møbelforretning på Hovedgaden Øst. Der er ønske om at få etableret en discount dagligvarebutik placeret ved rundkørslen ved Vojensvej eller ved hjørnet af Skausvej. Borgergruppen arbejder aktivt på dette for at beholde handelsmulighederne i byen.

Over Jerstal har en lang historie indenfor håndværksvirksomheder. En del af dem er desværre gennem årene lukket, men byen huser stadig en række mindre håndværksvirksomheder. Byen ønsker fortsat at skabe mulighed for at man kan etablere håndværksvirksomheder i byen, da de små virksomheder og deres aktivitet er positivt for byen.

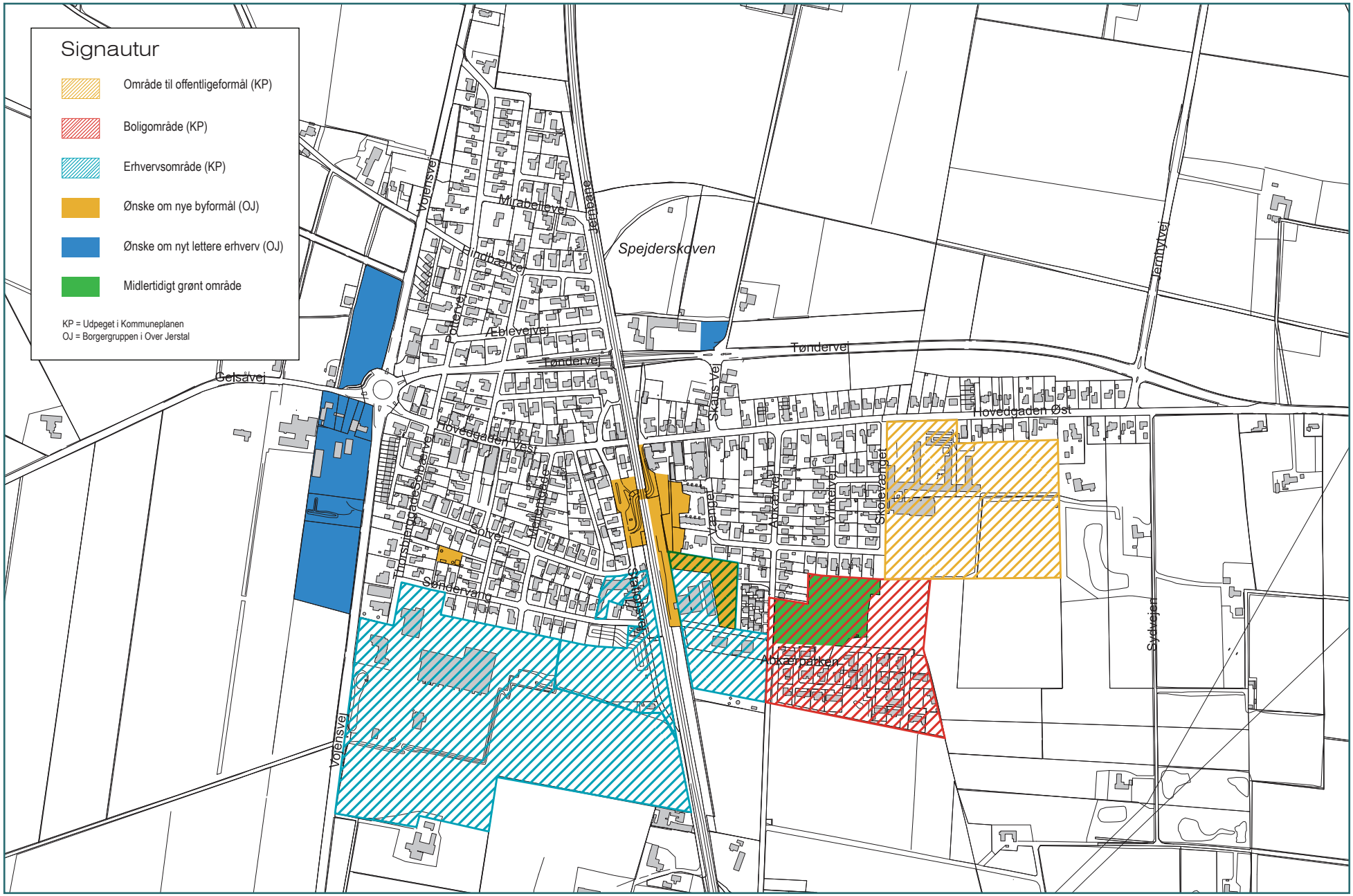
Signautur
Område til offentligeformål (KP)
Boligområde (KP)
Erhvervsområde (KP)
Ønske om nye byformål (OJ)
Ønske om nyt lettere erhverv (OJ)
Midlertidigt grønt område
KP = Udpeget i Kommuneplanen
OJ = Borgergruppen i Over Jerstal
Spejderskoven
Tøndervej
Hovedgaden Øst
Hovedgaden Vest
Gelsåvej
Vojensvej
Jernbane
Jernhytvej
Sydvejen
Abkærparken
Søndervang
Solvej
Skaus Vej
Vinkelvej
Skolevænget
Vangen
Mirabellevej
Hindbærvej
Æblevejvej
Potterveje
Thorsbjerggade
Solbærvej
Mellemgade
Stationsvej

INFORMATION

Der er i Over Jerstal et ønske om bedre informationer om hvad der sker i byen. Ønsket er infoskærme på de centrale samlingssteder i byen, hvor informationerne kan formidles. En arbejdsgruppe arbejder på at indsamle tilladelser til at opsætte 32" fladskærme op. De skal køre med byens nye hjemmeside www.overjerstal.dk.

Hjemmesiden skal indeholde information om aktiviteter i Over Jerstal, samt mulighed for at erhvervet kan reklamere for deres firmaer.

Steder, hvor skærmene kunne placeres:

- Skolens indgang
- SFO
- Hallen
- Børnehaven
- Ungdomsklubben
- Skausminde

Over Jerstals hjemmeside vil være et vigtigt interaktivt værktøj i byen. Det er hensigten, at borgere selv kan lægge informationer på hjemmesiden ved at logge sig på med en kode, og selv ajourføre sine oplysninger/nyheder.
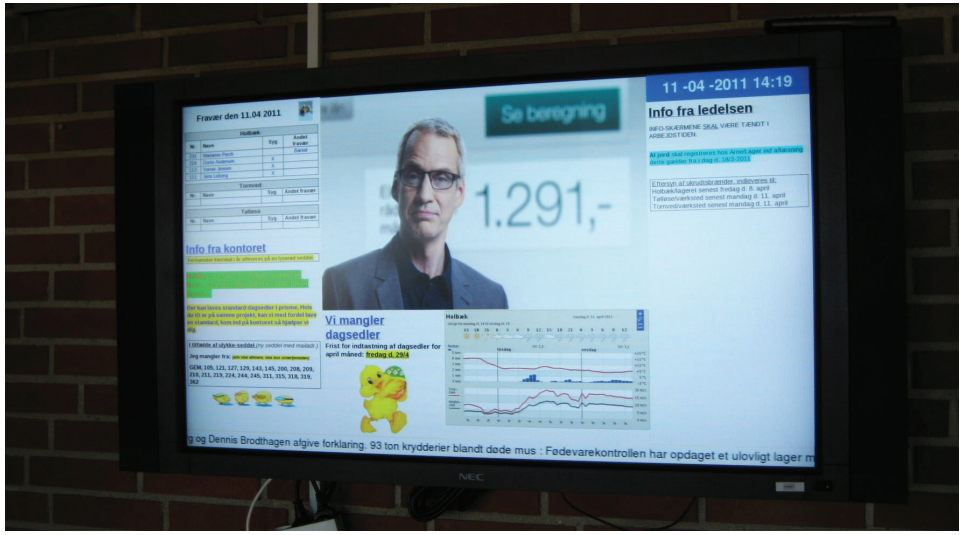
Reklamer på hjemmesiden vil være gratis og det er derfor håbet, at erhvervet vil være med til at bidrage til betaling for skærmene.